

[Indenrigsministeren]

de baggrund for det forslag til ændring af folketingsvalgloven, som folketinget vedtog i foråret, lov nr. 145 af 30. april 1980. Det foreliggende lovforslag bygger på valglovsudvalgets 2. delbetænkning om en revision af lov om kommunale valg og lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet, betænkning nr. 903/1980. Lovforslagets indhold er i alt væsentligt identisk med betænkningens lovudkast.

I lovforslaget er der foreslået gennemført en ordning, hvorefter indvandrere efter 3 års uafbrudt ophold i Danmark forud for valget får adgang til at deltage i kommunale valg. En tilsvarende ordning er for nogle år siden gennemført i Sverige, idet dette land – ene af alle de nordiske lande – udstrakte valgretten – og valgbarheden – til at gælde alle udenlandske statsborgere og ikke blot de nordiske. Her i Danmark overvejede man også, da de nordiske statsborgere i 1977 fik tillagt valgret og valgbarhed til de kommunale råd, om man skulle tage skridtet fuldt ud, men regeringen fandt dengang, at man burde afvente afslutningen af nogle igangværende drøftelser inden for EF om vedtagelsen af en resolution om tillægelse af kommunal valgret til EF-statsborgere. Forhandlingerne i EF er imidlertid stødt på vanskeligheder, idet en gennemførelse af en sådan resolution vil nødvendiggøre forfatningsændringer i flere medlemslande. Regeringen har derfor fundet, at man allerede nu uafhængigt af disse drøftelser bør gennemføre kommunal valgret og valgbarhed for indvandrere, uanset hvilket land de kommer fra. Det er regeringens opfattelse, at den virksomhed, der finder sted i kommunerne, er af en så indgribende betydning for indvandlerne, at det er rimeligt, at de allerede på et forholdsvis tidligt tidspunkt efter indvandringen får adgang til aktivt at tage del i det politiske liv i kommunen og derved få mulighed for at øve indflydelse på deres daglige livsvilkår. Regeringen finder endvidere, at en sådan adgang vil styrke indvanderernes samhørighed med det danske samfund. Ligesom for nordiske statsborgere stilles der efter forslaget krav om 3 års forudgående ophold her i landet som betingelse for valgret og valgbarhed. Dette krav har til formål at sikre, at de pågældende indvandreere har opnået rimelig tilknytning og kendskab til det danske samfund.

Blandt de mere teknisk betonedede ændringsforslag vil jeg gerne fremhæve forslaget om at give kommunalbestyrelser og amtsråd mulighed for at vedtage at forhøje mindsteantallet af stillere til 1 promille af kommunens vælgere. Efter de gældende regler kræves der kun 25 stillere til at anmelde en kandidatliste i primærkommunerne og 50 stillere i amtskommunerne. Dette forhold har været medvirkende til, at der i enkelte kommuner ved de senere kommunale valg er blevet opstillet et meget stort antal lister, som ofte har haft meget ringe vælgermæssig opbakning. Med forslaget, der oprindeligt er fremsat af Københavns kommune, opnås, at kravet til forudgående vælgertilslutning til en kandidatliste kan gøres afhængigt af kommunens vælgertal. Forslaget bidrager derved til at undgå opstilling af de mange lister, som det vil kunne være vanskeligt for vælgerne at overskue og vurdere.

Jeg vil også gerne fremhæve forslaget om, at samme vælger ikke må være stiller for mere end én liste. Den kommunale valglov indeholder ikke noget forbud herimod. Det forekommer imidlertid, at selve formålet med stillerordningen indebærer, at en kandidatliste ikke bør kunne anbefales af stillere, der samtidig optræder som stillere for andre lister. Ved folketingsvalg gælder en tilsvarende bestemmelse, ligesom en sådan også gælder ved skolekommissionsvalg og menighedsrådsvalg.

Lovforslaget omfatter herudover en lang række andre ændringsforslag af teknisk karakter. Mange af disse forslag må ses som konsekvenser af de ændringer i folketingsvalgloven, som gennemførtes ved lov nr. 145 af 30. april 1980. Det gælder f. eks. reglerne om udarbejdelse af valglistor og udformningen af kapitlet om brevstemmeafgivning.

For så vidt angår disse forslag samt enkelthederne i øvrigt henviser jeg til lovforslaget med de dertil knyttede bemærkninger.

Jeg skal herefter anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte:

Forslag til civilforsvarslov.
(Lovforslag nr. L 101).

[Indenrigsministeren]

I forbindelse med fremsættelsen, og inden jeg omtaler selve lovforslaget, finder jeg det rimeligt at orientere folketinget om regeringens stilling til den redegørelse for civilforsvarets nuværende situation, som civilforsvarsstyrelsen har udarbejdet. Redegørelsen findes i et memorandum om civilforsvaret i 1980'erne, der tillige med et memorandum om det civile beredskab er blevet oversendt til folketingets forsvarsudvalg og udvalget vedrørende det civile beredskab. Civilforsvarsstyrelsen indledte med daværende indenrigsminister Knud Enggaards indforståelse og i samarbejde med en række ministerier og styrelser arbejdet med disse redegørelser i sommeren 1979, og formålet var at fremlægge en bred beskrivelse og vurdering af de foranstaltninger og den planlægning, der findes på de to områder, således at regeringen kunne få et grundlag for at vurdere, om der på nogle områder måtte være behov for ændringer i målsætningen eller i aktiviteterne.

De redegørelser, der foreligger, viser, at væsentlige dele af såvel civilforsvaret som det civile beredskab fungerer tilfredsstillende såvel for statens som for kommunernes vedkommende. Redegørelserne viser imidlertid også, at der i forhold til de hidtil fastsatte målsætninger er områder, som ikke har nået en tilstrækkelig udbygningsgrad. Der er tale om mangler eller ønsker om forbedringer, hvor udgangspunktet for vurderingen er taget i målsætninger, der er fastsat tidligere. Dette giver for det første anledning til at underkaste de pågældende målsætninger en fornyet vurdering set i lyset af den tekniske udvikling og den kommunestruktur, vi har haft siden 1970. Det giver dernæst anledning til at overveje, om man – efter en revurdering af målsætningerne – har forudsætninger for at træffe de rigtige beslutninger om, hvordan målsætningerne herefter skal opfyldes.

Ud fra disse synspunkter har regeringen besluttet, at der omgående skal iværksættes et undersøgelses- og planlægningsarbejde på områder, hvor det er utvivlsomt, at der er brug for en øget indsats. Civilforsvarsstyrelsen er derfor anmodet om at påbegynde et planlægningsarbejde vedrørende beredskabet mod kemiske kampstoffer, vedrørende politiets civilforsvarsopgaver, det kommunale civilforsvar, vedrørende sirenmateriel til varsling og vedrørende beskyttelsesrum. Det må påregnes, at dette arbejde vil strække sig

over 1–2 år, og det kan udføres inden for rammerne af civilforsvarets budget under forudsætning af, at det ikke reduceres yderligere. Også for det civile beredskabs vedkommende sker der en intensivisering af planlægningsarbejdet for såvel kommunernes som statens vedkommende.

Det foreliggende lovforslag afløser den gældende lov om civilforsvaret fra 1949. Lovforslaget regulerer først og fremmest civilforsvarets struktur, og det er i denne henseende navnlig på det kommunale område, at lovforslaget indeholder nydannelser i forhold til den gældende lov. Disse ændringer, der er affødt af et udvalgsarbejde om civilforsvar og brandvæsen m. v., giver kommunalbestyrelserne adgang til at sammenlægge deres civilforsvars- og brandkommission til en beredskabskommission. I øvrigt tilsigter lovforslaget at understrege den enkelte kommunalbestyrelses ansvar for og indflydelse på kommunens civilforsvar; den kommunale indflydelse i civilforsvarskommissionen styrkes, kommunernes økonomiske ansvar for civilforsvaret markeres ved omlægning af nogle statsrefusioner til generelle tilskud, og der fastsættes bestemmelser om planlægning af det kommunale civilforsvar. Lovforslaget skal i denne henseende ses på baggrund af kommunalreformen og den udvikling, der er sket på det kommunale område siden 1970. Kommunerne har i dag langt flere opgaver end tidligere, og de er i økonomisk og administrativ henseende indrettede til at varetage disse opgaver og selv tage ansvaret for deres løsning. Lovforslaget tager konsekvensen heraf for civilforsvarets vedkommende, idet det klarere end i den gældende lov markeres, at den enkelte kommunalbestyrelse har ansvaret for det kommunale civilforsvar.

Lovforslaget fastslår således i § 16, at kommunens civilforsvar hører under kommunalbestyrelsen, uanset om den har nedsat en civilforsvarskommission eller ej. Dermed er det gjort klart, at civilforsvaret er en kommunal opgave side om side med de øvrige kommunale opgaver, og at det er kommunalbestyrelsens ansvar at indrette civilforsvaret således, at der ydes kommunens beboere den efter forholdene bedst mulige beskyttelse. En række af lovforslagets andre bestemmelser er uden direkte sammenhæng med udvalgsarbejdet. Det drejer sig om nogle administrative forenklinger og tekniske ajourføringer

[Indenrigsministeren]

som f. eks. nedlæggelse af civilforsvarsrådet og de særlige civilforsvarsvurderingskommissioner, nogle ændringer inden for personalebestemmelserne og afsnittet om straffe m. v. Endelig er lovforslaget i systematisk og redaktionel henseende udtryk for en modernisering i forhold til gældende lov.

Grundtrækkene i civilforsvarets organisation og opgaver er i alt væsentligt uændrede. Efter lovforslagets § 1 har civilforsvaret både en krigsmæssig og en fredsmæssig opgave, medens det efter den tilsvarende bestemmelse i loven bestemmes af ministeren, i hvilket omfang civilforsvaret skal yde bistand i fredstid. Udviklingen har imidlertid medført, at civilforsvaret er blevet et fast led i indsatsen over for eksempelvis skov- og hedebrande, olieforurening og uheld med farlige stoffer på landjorden. Dertil kommer civilforsvarskorpsets opgaver i forbindelse med nukleare ulykker på blandt andet Barsebäckværket og atomforsøgsanlægget på Risø. Lovforslagets målsætningsangivelse er således ikke udtryk for en ændring i de bestående forhold. En mindre ændring af opgavefordelingen på det lokale plan sker ved, at politiet afgiver nogle tilsynsfunktioner til kommunerne.

Med hensyn til det statslige civilforsvar indebærer lovforslaget ikke væsentlige ændringer, men beskrivelsen heraf adskiller sig for en umiddelbar betragtning fra gældende lov på nogle punkter. Således er lovens bestemmelse om, at civilforsvarsstyrelsen i det hele forestår landets civilforsvar, ikke gentaget i forslaget, da det har givet anledning til tvivl, i hvilket omfang der heri har ligget en beføjelse til at fastsætte bindende regler for kommunernes civilforsvar. Efter lovforslaget har staten alene kompetence i forhold til kommunalbestyrelserne, når der er udtrykkelig hjemmel hertil, men i øvrigt forudsættes det, at civilforsvarsstyrelsen som hidtil yder råd og vejledning til kommunerne. Endvidere omtaler lovforslaget ikke civilforsvarskorpset i enkeltheder, således som det sker i gældende lovs kapitel II. Heri ligger ikke et ændret syn på civilforsvarskorpsets nødvendighed for det samlede civilforsvars krigsmæssige og fredsmæssige indsatsmuligheder. En række bekendtgørelser har således givet korpset opgaver inden for justitsministeriets og miljøministeriets områder med henholdsvis rednings- og slukningsarbejde og forure-

ningsulykker af forskellig art. Forudsætningen for, at korpset kan varetage såvel disse opgaver som sine krigsmæssige funktioner, således som de er beskrevet i lovforslagets § 2, stk. 2, er, at det opretholdes på sit nuværende niveau med 7 kaserner med tilhørende udrykningsvagt og med en mandskabsstyrke, der ikke begrænses yderligere efter den reduktion, der skete i 1979. Herom henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.

For det kommunale civilforsvars vedkommende giver lovforslaget den nævnte adgang til at sammenlægge brand- og civilforsvarskommissionen til en beredskabskommission. Derved lægges et grundlag for en stærkere integration mellem kommunens brandvæsen og kommunens civilforsvar. Der fremsættes samtidig forslag til lov om ændring af brandloven, hvorved brandkommissionens beføjelser kan overføres til beredskabskommissionen. Som andre nydannelser vedrørende det kommunale civilforsvar kan nævnes, at civilforsvarsområdebegrebet forsvinder og afløses af en mere fleksibel ordning for fastlæggelse af den enkelte kommunes civilforsvarsopgaver. Det bestemmes, at der i alle landets kommuner skal foregå en planlægning på civilforsvarsområdet, og at der i hver kommune skal udfærdiges en civilforsvarsvedtægt. Der åbnes adgang til, at kommunerne uden for den kreds af kommuner, der er tilsluttet den særlige civilforsvarsordning for Storkøbenhavn, kan samordne deres civilforsvar. Endelig sker der som ovenfor nævnt en forenkling af reglerne om finansiering af kommunernes civilforsvar, idet en række statstilskud omlægges til tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier.

Med hensyn til de øvrige områder, på hvilke lovforslaget indfører ændringer i forhold til den gældende lov om civilforsvaret, tillader jeg mig at henvide til bemærkningerne til lovforslaget.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til folketingets velvilige behandling.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Hermed tillader jeg mig for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet. (Sygehusberedskab).

(Lovforslag nr. L 102).